

Kurjer Czesłochowski

PRENUMERAŁA MIEJSCOWA WYNOŚI
miesięcznie 6.00 mk. z odnośnieniem 6.50, pocztą 6.50

Adres Redakcji i Administracji
CZĘSTOCHOWA, ul. P. MARJI 41. TELEFON № 4.

Redakcja przyjmuje interesantów codziennie
od godziny 10—3 po południu.

Nadestanych rękopisów, z wyjątkiem zastrzeżonych, Redakcja nie zwraca.

Cena numeru pojedynczego 30 fen.

CENA OGŁOSZEN.

Pierwsza strona za wiersz jednosłupowy lub jego miejsce
2.00 fen., druga i trzecia 1.50 fen., czwarta 0.75 fen.,
— za wiersz półslupowy. —

Ogłoszenia w tekście przed kroniką i pod telegramami 2 mk
za wiersz. Nekrologi mk. 1.50 za wiersz. Łobne ogłoszenia
— po 20 fen. za wyraz. —

Ogłoszenia do „Kurjera Czesłochowskiego” pochodzące wprost od firm i biur ogłoszeniowych w Warszawie załatwia wyłącznie Centralna
Administracja Ogłoszeń Polskiej Prasy Prowincjonalnej War-szawa Zgoda № 1.

Sesja jesienna Sejmu.

Za dni kilka zbiera się Sejm na sesję jesienną, która trwać będzie bez mała trzy miesiące — do świąt Bożego Narodzenia. Bez wątpienia będzie to sesja pracy owocnej. Posłowie po raz pierwszy od swego powołania mieli możliwość nie tylko dłuższego wypoczynku, a przez to — oceny na chłodno drogi swego postępowania, lecz i mieli dość czasu na dłuższy pobyt w swych okręgach wyborczych, na poznanie zatem stanu umysłów ludności i przypomnienie sobie istotnych potrzeb kraju. Wpłynęło to nader korzystnie na treść i poziom prac sejmowych, których Sejm ma do spełnienia ogrom i od których załatwienia zależy już nie tylko domysłność, lecz bodaj sam byt Ojczyzny naszej.

Jakżeż tedy praca oczekuje posłów w Sejmie. Najpierw musi się zająć Sejm przejrzeniem oceną i uchwaleniem budżetu. Polska istnieje dotąd bez budżetu, czyli bez rachunku dochodów i wydatków skarbu państwa. Rzeczą Sejmu jest wyrównać to zaniedbanie, sprawdzić rachunki dochodów i wydatków rządu i naczelnego dowództwa od listopada 1918 r. po dzień dzisiejszy, zbadać i sprostować plan gospodarki pieniężnej rządu na rok przyszły mając ciągle w pamięci mądrą przestrożę „pamiętaj, rozchodźcie się z dochodem w zgodzie”.

Będzie Sejm musiał zająć się też odrazu naprawą rządu. Przy obecnym sposobie i składzie zarządu państwem Polska długo nie wytrzyma — to trzeba sobie jasno i otwarcie powiedzieć. Już od kilku miesięcy ma Polska rząd jakby na wylocie. Ministrowie nie wiedzą, czy będą urzędowali nadal czy mają odejść. Każdy minister jest przytem z innej partji — jak to mówią — „każdy sobie rękę skrobie”. Rząd nie ma jednego jasnego programu ani w rzeczach polityki wewnętrznej, ani nie trzyma się jednej linii w najważniejszych sprawach polityki wewnętrznej. Do czego to prowadzi? — wystarczy wskazać na sprawę rolną. Ołbrzymi obszar Polski wschodniej jest rządzony wogóle bez żadnych wskazówek rządu, jedynie na odpowiedzialność naczelnego dowództwa, które ma przecież zgola inne przeznaczenie i inne obowiązki.

Młode państwo polskie nie może istnieć dłużej bez rządu jednolitego. Polska powinna mieć rząd, któryby wiedział czego chce, któryby umiał poprowadzić naród i miał warunki trwałej pracy. Taki rząd z ludzi najlepszych w narodzie musi Sejm dać Polsce, jeżeli naprawdę uczynić Ojczyznę swą zdatną do zwycięskiego przetrwania najtrudniejszych pierwszych lat wolności.

Rzecz trzecia, którą musi Sejm podjąć w tej sesji — to praca nad prawami głównymi czyli nad konstytucją Rzeczypospolitej.

Obecnie mamy wszystko tymczasowe: naczelnika państwa, rząd, dekrety i prawa. W umysłach ogółu zaczyna to wytworzać zgrubne poczucie, że niepodległość, że byt Polski, jest również czemś przemijającym, nie ustalonym. Odbija się to fatalnie na stosunku mieszkańców do wyzwolonej z kajdan Ojczyzny, zwłaszcza co się tyczy ich obowiązków...

Tak dalek być nie może i nie powinno. Polska ożyła naprawdę i żyć będzie trwale jak mocarstwo niepodległe, rosnące w ład, bogactwo i potęgę. Czas więc nadać Polsce także trwałe kształty prawne. Zadanie to spełnia właśnie prępsy konstytucji, uchwalonej przez Sejm

Sejm z upoważnieniem i w imieniu narodu. Konstytucja nada Polsce formę rządów i cały ustroj państwa, konstytucja zawrze w sobie główne, fundamentalne prawa Rzeczypospolitej i jej obywateli. Dopiero po uchwaleniu przez Sejm konstytucji naród wybierze sobie stałego prezydenta Rzeczypospolitej czy naczelnika (czy inną głowę państwa); ten powoła trwały rząd i zwoła nowy trwały Sejm ustawodawczy.

Sprawa rolna będzie czwartym zadaniem, które ma Sejm podczas sekcji pierwszej do załatwienia. Przystąpią do tej sprawy zgromadzeni posłowie z innymi, niż na poprzednich sesjach uczuciem. W kraju dużo się na tym punkcie zmieniło. Namętności ucichły. Fali agitacji spłynęła, zosattwając jeno gdzieśgdzie w kraju bagienka cuchnące bolszewizmu. Gospodarz, rolnik — posiadacz przejrzał i nie jednego przez czas zamętu się nauczył. Przejrzał on i rozumiał, że w tej sprawie został przez agitatorów haniebnie oszukany, po prostu wykirowany na dumia. Gospodarz małorolny, zrujnowany przez wojnę, widzi teraz, że wśród bają o gruszkach na wierzbie, wśród obiecanek, jego gospodarstwo nie zostało dotąd odbudowane i cały rok zeszedł na darmo; gospodarz, którego wojna wzbogaciła, widzi że prawo zapowiedziane przez agitatorów krepują go w kupnie gruntu dworskiego; bo prawa te każą mu się pożegnać z nadzieją kupna bo ziemia ma być dla służby, zaś jego chłopskie podatki — na kupno tej służbie sprzętu, konia, budowli, a może i zboża pod zasiew.

Prawdę mówiąc, kraj wyczekuje od Sejmu z największą niecierpliwością postanowień w rzeczach aprowizacji, drożyzny i nieufolęstwa urzędów państwowych, na które płyną zewsząd narzekania. Walka z drożyzną wyrasta u nas obecnie do rozmiarów znaczenia państwowego i z tym faktem wypadnie liczyć się Sejmowi nie na żarty. Również braki naszych urzędów powiatowych, a i głównych urzędów w Warszawie wymagają tem pilniejszej uwagi Sejmu, że państwo polskie bierze na swe młode barki różnorodne obowiązki, szafując hojnie monopolami, upaństwowieniami i t. d. Wielka liczba urzędów, że spełniających swe obowiązki, bije boleśnie mieszkanka na każdym kroku, a to kompromituje nie tylko dany urząd, ale i rząd polski wogóle i samo pojęcie polskich rządów — rzecz, która godzi w podstawy bytu Polski.

Polityka zagraniczna, w szczególności sprawy wschodnie, różnorodne sprawy gospodarcze, jak podatków, uruchomienia przemysłu i t. p. sprawy związane z robotą zdradziecką bolszewików i wogóle socjalistów, którzy chcą nas zepchnąć w otchłań zamętu — będą też zajmowały uwagę Sejmu i nawet zamacały spokojny bieg jego narad.

Ogółem biorąc, nowa sesja, jesienna Sejmowi Rzeczypospolitej naszej wymagać będzie od posłów wiele namysłu, nie mało nateżenia umysłu i najwięcej poczucia odpowiedzialności wobec Ojczyzny, która ma prawdziwie świetne widoki rozwoju, ma armję zwycięską, na podziw bitną i karną, która jednak potrzebuje teraz bardzo — rozumnej, mocnej, kochającej dłoni sternika prawodawcy.

Na ludzi zasad i rozumu czeka w Sejmie teraz rola piękna, urodzajna.

Dr. Jan Załuska,
poseł na Sejm.

Niemcy chcą odebrać Poznań.

Telegram własny „Kurjera Czesłochowskiego”.

POZNAŃ, 24.9 „Gazeta Toruńska” do nosi, że żołnierze Grenschutzu twierdzą, iż skoroby Polacy z Księstwa Poznańskiego poszli na Górny Śląsk, to niemcy na froncie Bydgoszcz — Pila zaraz wkroczą

do Księstwa i zajmą Poznań. Już teraz się do Bydgoszczy masę wojsk niemieckich.

Co to ma znaczyć?

— 9 —

Przekroczenie Berezyny.

WARSZAWA, 24.9 Komunikat Sztabu generalnego Donosi:

Front Litewsko-Białoruski.
W walkach nad Dźwinią, wzięliśmy kilkuset jeńców, wzięliśmy zdobycze wojenną. Na wschód od Swiełocny oddziały nasze przeprawiły się przez Berezynę i śmia-

łym wypadem rozbili przeciwnika pod wsią Linjewo, biorąc jeńców i 2 karabiny maszynowe.

Na całym froncie ożywiona działalność wywiadowcza.

Front Wołyński:
Spotój.

Hindenburg prezydentem republiki niemieckiej.

BERLIN. Niemiecka partja ludowa postanowiła na ostatnim zwoim zjeździe postawić Hindenburga jako kandydata na

prezydenta republiki niemieckiej przy następnych wyborach.

— 10 —

O wojnę na wschodzie.

Wobec prosji, wywieranej przez prasę lewicową na rząd w kierunku zakończenia wojny na wschodzie, komunikują Karjerowi Perannemu

Walcząc na wschodzie, ratujemy Europę od bolszewizmu. Bolszewizm, który politycznie rzezesy biorąc, jest zamaskowanym imperjalizmem, jest jedynym sposobem powrotu Rosji do Polski. Zła więc przysługę oddaje ten, kto nawołuje do wycofania wojsk ze wschodu.

Są również inne pod tym względem niebezpieczeństwa: Zima nadchodząca będzie niewątpliwie najcięższą ze wszystkich zim wojennych. Całej Europie grozi głód węglowy z tego powodu utrudnienia w przemyśle i aprowizacji, tendencje do strajków agrarnych i przemysłowych i rozruchów wzrosną. Wybuch komunizmu lub półkomunizmu w Polsce — oto droga

do klęski z Rosją. Należy zacisnąć rękę i braki nadchodzącej zimy przetrwać.

Bronimy siebie od bolszewizmu, lecz bronimy również zachodnią Europę. Tym czasem rządy Koalicji samykają zupełnie oczy na to, że pieniądza nasz na rynkach zachodnio-europejskich traci wartość, choć ewikey ma doskonałą.

Rządy Koalicji wiedzą, że wojaka nasze na wschodzie niema mundurów, niema najprymitywniejszych środków opatrunkowych, niema butów. Żołnierze nasi na froncie wschodnim nie mają ciepłych płaszców, ani ciepłej bielizny na siemę. Koalicja wie o tem, jednak nie zaradzić nie chce.

Oczywiście, tak długo trwać nie może. W razie nie udzielenia pomocy, smutnem będzie mi zaprzestanie wojny na wschodzie i sawrzej rozejm z sowietami.

TELEGRAMY

Poincaré wyjeżdża do Londynu.

Kwestja za rozstrzygnięciem się w najbliższych dniach.

HAGA — Prezydent Poincaré wyjeżdża 14 października do Londynu, celem złożenia wizyty królowi angielskiemu.

Strejk metalowców w Ameryce.

BERLIN — Wybuchł tutaj strejk metalowców, w którym bierze udział przeszło 2000 robotników fabrycznych. — Strejk z każdą chwilą potęguje się.

Włochy i Niemcy.

LEGANO — Krąży tutaj wiadomości, różnie komentowane, że dnia 15 października mają się rozpocząć ponownie pertraktacje między Włochami i Niemcami.

Przeniesienie konferencji pokojowej do Londynu?

GENEWA — W kłach konferencji pokojowej mówią obecnie o przeniesieniu jej do Londynu. Delegaci brytyjscy wyrazili już w tym względzie swe życzenie.

Bezrobocie w Londynie.

LONDYN — Donoszą, że w Londynie znajduje się 300 tysięcy bezrobotnych, składających się z demobilizowanych żołnierzy. Związek zwolnionych żołnierzy wojsk lądowych i marynarki założył protest przeciwko temu, by mimo tak wielkiego bezrobocia pracowało w instytucjach rządowych około 180 tysięcy kobiet.

Kongres robotników w Waszyngtonie.

BAZYLEA — Najwyższa Rada uchwaliła, aby na przewidziany w traktacie pokojowym kongres robotników w Waszyngtonie, dopuścić również delegacje państw nieprzyjacielskich.

Zderzenie się pociągów we Lwowie.

LWÓW. Wczoraj rano na dworcu kolejowym Podzamcze, koło Zniesienia, nastąpiło zderzenie wagonów kolejowych z pociągiem, jadącym w kierunku Braezan.

Zderzenie było tak silne, że trzy osoby pociągu doznały silnych obrażeń.

Denikin tworzy gabinet.

KIJÓW. Według informacji „Kijewlanina” stworzył Denikin w Kijowie instytucję obejmującą terytoryjnym zakresem swego działania całą Rosję południową. Instytucja ta nazwana „Zarządem obywatelskim” względnie „Radą apelacyjną” jest czerem w rodzaju prowizorycznego gabinetu ministrów.

Charakter gabinetu jest na wskroś rosyjski, a znamionuje go przede wszystkim nazwisko Sasocowa.

Denikin podkreślił przy mianowaniu „Zarządu obywatelskiego” że działa z polecenia Kołczaka, pod którego rozkazami się poddał.

Dawna Rosja powstała.

ODESA. „Odeskij Listok” donosi: Głównodowodzący Denikin ogłosił, że z chwilą uznania Kołczaka przez koalicję została wzkrzeszona dawne państwo rosyjskie. Zwolana będzie konstytuanta na demokratycznych zasadach aż do tego czasu natomiast nie wolno tworzyć żadnej władzy i instytucji bez zatwierdzenia Kołczaka. „Rada specjalna” w Kijowie uznała zwierzchnictwo Kołczaka i wszystkie stąd płynące zobowiązania.

Czternastoletni bohater — Ślązak.

KATOWICE, 24.9. Wychodzący na Śląsk „Postęp” donosi. Podczas rezbierania wioski Bobrek, Niemcy osaczyli jeden z domów, w którym zamknął się 14-letni chłopiec, strzelając z okna z karabinu. Niemcy kilkakrotnie atakowali dom, lecz bezskutecznie; na każdym razem bowiem jeden, lub dwu Niemców przepłacało systemem śmiatki zamiary. Powstańcy opowiadają, że w ten sposób zginęło około 15 Niemców. Nareszcie po długim oblężeniu domu udało się krzyżakom podstępem wciągnąć do mieszkania. Zmęczono go i raunego w ręce młodocianego bohatera Niemcy rozstrzelali bez sądu pod plotem.

Kijów zagrożony przez armję bolszewicką.

WARSZAWA. „Przegląd Wszechświat” dowiadyuje się, że Kijów jest poważnie zagrożony przez armję bolszewicką.

Wiadomo, że otrzymały dotychczas kierujące sfery wojskowe w Warszawie.

Armji gen. Brodowa grozi okrążenie.

Przygotowania Niemców na Mazurach.

ŁOMŻA — Pomiedzy ludnością miejscowości nadgranicznych zapanał szalony niepokój, gdyż Niemcy obsadzają wojskiem regularnym całą granicę Prus wschodnich.

Wzdłuż linii Grajewo—Ełk sypią pospiesznie okopy.

Wszędzie słychać dzień i noc ćwicze-

ne strzały armatnie. Wczoraj w Kolmie słyszano cały dzień detonacje ciężkich dział.

Mikołaj Mikołajewicz w Kijowie.

TARNOPOL — Po zajęciu Kijowa przez wojska Denikina przybył tam wielki ks. Mikołaj Mikołajewicz, który wyjechał w tych dniach do Paryża.

Dymisja p. Osmałowskiego zdecydowana.

WARSZAWA — Pomimo zaprzeczeń urzędujących p. Osmałowski opuszcza swe stanowisko.

Z dotychczasowych wymienionych kandydatów — b. min. Wasilowskiego, pr. Kulankowskiego i p. Januszewskiego — tylko ten ostatni uważać należy za realną.

Zamach na Lloyd Georgea.

SOSNOWIEC — „Kattowitzer Zeitung” donosi z Kopenhagi:

W kołach dyplomatycznych omawiają nieudany zamach na Lloyd Georgea, dokonany w ostatnich dniach w Londynie przez robotnika przesrobotnika Ramsaya z południowej Walii. Strzelił on kilka krotów do Lloyd Georgea, ale chybił.

Ultimatum Ameryki do Japonii.

HAGA — Pisma japońskie donoszą, że Stany Zjednoczone zażądały od Japonii podania oszacowanego terminu ewakuacji Kian — czau.

Sejm śląski.

Rząd niemiecki opracowuje projekt Sejmu dla Górnego Śląska, w skład którego mogą wejść przedstawiciele wszystkich partii. Polacy uzyskaliby w tym Sejmie większość głosów, odpowiadającą ich stosunkowi procentowemu do ludności niemieckiej. Sejm wyłoni ze swego grona komisję, która obejmie zarząd prowincji.

Przygotowania wojenne.

SOSNOWIEC. Do Proszowic sprowadzili Niemcy baterję polową oraz baterję dział wielkiego kalibru.

Projekt konstytucji Polski.

WARSZAWA, Tel. wł. W przyszły wtorek wniesiony ma być na Radę ministrów projekt konstytucji. Projekt ten jako rządowy słożony zostanie komisji konstytucyjnej Sejmu. Według pogłoszek Śląsk Górny wraz z Cieszyńskiem, może nawet Dąbrową Górniczą traktowane być mają w projekcie jako odrębne województwo.

O Galicję Wschodnią.

WARSZAWA. W kołach rządowych znajduje potwierdzenie pogłoski, iż w sprawie Galicji wschodniej zawarty będzie odrębny traktat między Koalicją i Polską.

Przebiecie się ozerwoną armji.

MOSEWA. „Sowiecka Prawda” donosi, że oddziały armji „południowej”, które były dotąd otaczane przez Denikina zdolały się przebieć i nawiązać łączność z główną armją operującą w okolicach Zytomierza. Wojska te przeszły całą Ukrainę nie ponosząc żadnych strat, a nawet biorąc łupy.

Sprawy G. Śląska.

WARSZAWA. Rząd polski otrzymał informację, że w społeczeństwie polskim na Górnym Śląsku ujawniła się stanowcza opozycja przeciw dalszym próbom powstania. Aktualna jest sprawa wyasygnowania fundusów na stałe zapomogi dla tych powstańców, którzy uciekali na terytorium b. Kongresówki i dla rodzin b. żołnierzy armji niemieckiej, którzy przeszli do armji Hallera. Rząd zabiega również o zaopatrzenie uciekinierów górnośląskich w odsieki.

DZIEŃ POLITYCZNY.

Nowy gabinet składać się będzie z najwybitniejszych fachowców.

„Gazeta Poniedziałkowa” donosi, że Sejm zajmie się przedewszystkiem uzdrowieniem wewnętrznych stosunków w państwie, które z powodu autopaństwowej agitacji i dalszych strajków budzą zaniepokojenie. Przyjdzie też do gruntownej zmiany gabinetu. O ile Sejm nie wytworzy z siebie większość, do steru powołany będzie gabinet fachowy, złożony z najwybitniejszych głów w państwie bez względu na dawną przeszłość polityczną.

Na ministra spraw wewnętrznych z wielu stron wysuwają kandydaturę dra M. Bobrzyńskiego.

Także na inne stanowiska powołani zostaną najwybitniejsi fachowcy.

Morgentau o Polsce.

„Matin” podaje wywiad z amb. Morgentauem o stosunkach panujących obecnie w Polsce. Morgentau stwierdził, że wśród chaosu panującego obecnie w całej Europie środkowej i wschodniej, Polska jest jedynym państwem silnie zorganizowanym i dającym rękojmię porządku i ładu. Morgentau chwali bardzo obecne stosunki w Polsce i zaznacza, że tylko Polska potrafi przeciwstawić się agresywnej polityce niemieckiej, siła więc państwa polskiego leży w interesie wszystkich państw koalicji.

Nowy nieproszony gość Polski.

P. Samuel w Warszawie.

Wczoraj prasa żargonowa podała bardzo długie opisy przybycia komisji angielskiej do Warszawy. Prezes komisji p. Samuel, złożył wizytę wiceministrowi

spraw zagranicznych. W sobotę poszedł do synagogi, ponieważ p. aSmuel, jako żyd nabożny, nie jeździ w sobotę, ani nie zjada „trefnego”, podług prasy żargonowej. Po angielsku ma na imię Stuart, po żydowsku Eliaz (w żargonie „Ele”). Jest bankierem, sjonistą. Twierdzi, że pochodzi z rodziny żydów polskich, Saula Wahla, o którym jest legenda, że był jednodniowym królem polskim. (Legenda bezpodstawną). „Szczyci się tem, że nikt z jego rodziny nie ożenił się z chrześcijanką, ani żadna nie wyszła za chrześcijanina”.

W synagodzie w sobotę wręczył kandydaci sjonistę S. Poznańskiemu list od nadrabina angielskiego Hertza „do żydowskich gmin i rabinów w Polsce”.

Po nabożeństwie w sobotę zjadł obiad w żydowskim barze w towarzystwie współpracownika „Hajnta”, któremu też oświadczył między innymi:

„Rząd mój dał mi instrukcję zbadania sprawy ekscesów i bojkotu, oraz zaproponowania środków polepszenia sytuacji. Komisja pozostanie tu, dopóki to będzie potrzebne.

„Hr. Skrzyński prosił mnie (okres podkreślony linijkami w prasie żargonowej), żebym obwieścił żydom, iż rząd polski nie ma nic przeciw temu, by żydzi zgłaszali się o opowiadali nam o wszystkim przeciwnie, rząd polski chce, żeby żydzi nam opowiedzieli wszystko i ustalili prawdę”.

P. Samuel oświadczył dalej: „Zaproponowałem hr. Skrzyńskiemu, wiceministrowi spraw zagranicznych, żeby rząd polski wydał proklamację (!) przeciwko bojkotowaniu żydów. Hrabia mi odpowiedział, że w Polsce nie ma bojkotu”.

Z prasą p. Samuel nie urządzi konferencji.

Sekretarzem jego jest żyd Filip.

— A co było na obiedzie u Dmowskiego?

— Na obiedzie? — dąży się Samuel — nie jem trefnego, jadłem tylko rybę. Przepędziliśmy kilka godzin z Dmowskim.

Rozmawiał też w Paryżu z Paderewskim, który miał oświadczyć, że nie podziela stanowiska Dmowskiego i nie uważa, żeby dla Polski było pożądane wywędrowanie żydów z kraju.

170 milionów odszkodowania dla Wilhelma.

Socjalistyczny niemiecki minister finansów dr. Suedekum przygotował ustawę, według której Wilhelm II ma otrzymać od Niemiec 170 milionów marek za to, że trzeźnił się tronu. Żadny kasek!

Swego czasu, gdy Wilhelm II był jeszcze u szczytu władzy, powiedział o socjalistach:

„Moji socjaliści nie są wcale takimi słabymi ludźmi! Widzimy przecież, że Wilhelm II na swoich socjalistach nie zawiódł się.”

Mąż dwóch żon.

4) P O W I E Ś Ć.

przez K. M.

PRZEKŁAD Z FRANCUSKIEGO.

(Dalszy ciąg).

Paweł z chłodną obojętnością, wydobyl z portfela rozmaite noty i rachunki i ułożył je przed sobą w porządku, jak to zwykli czynić mówcy w izbie, przygotował on dowody i dokumenta mające poprzeć jego rozumowania zwyciężkie.

Tak tedy zaczął:

— Nie wątpicie zapewne panowie, że kiedyś zadał sobie tyle trudu aby was wszystkich tu zgromadzić, będziemy mówili niezawodnie o naszych sprawach i interesach. Wszak domyśliliście się tego. Co?

— Tak niby.

Paweł uśmiechnął się.

— Byłem pewny, że nie nie ujdzie waszej uwagi. O tak, mamy wspólny interes, co mnie niezmiernie cieszy. Jakkolwiek nie jesteście dla mnie wcale wierzycielami, to przecież ja zawsze jestem waszym dłużnikiem i pragnę być nim jeszcze dłużej. Chciałbym wam być daleko więcej dłużnym. O tak, słowo honoru, chciałbym być dłużnym daleko więcej.

Tu odezwały się westchnienia ale bardzo ciche.

— Ba! szepnęli niektórzy półgłosem.

— Pan hrabia nam i tak sporo dłużny, odezwali się niektórzy.

— Dla czegoż zatem pragniesz pan powiększenia się dłużu?

— Pojmiecie to natychmiast moi przyjaciele, odezwał się hrabia z swym uśmiechem, coraz bardziej żartobliwym.

Przyczem włożywszy w oko szkiełko, zaczął przeglądać arkusz papieru wypełniony cyframi i rzekł:

— Te małe rachunekki mówił wykładając na stół papiery, wynoszą mi mniej ni więcej jak sumę 4 miliony franków. Drobnostka, jak to sami uznajecie.

— 4 miliony franków, bagatela, powtórzył machinalnie tapicer Lebel Gerard.

— Mój Boże, tak...

— Otóż tedy jesteśmy niezmiernie uszczęśliwieni, że dla pana hrabiego suma tak znaczna jest drobnostką ale mogę zareczyć pana a wszyscy moi koledzy przynajmniej są słuszność, że tak wielka suma nie jest wcale drobnostką, lecz przeciwnie, że zgodziliśmy się na część jej, gdybyśmy ją mieli.

— Tak jest, powtórzyli wszyscy dostawcy jednogłośnie.

Zachęcony wystąpieniem swego kolegi. Lebel Gerard rzekł:

— Jesteśmy przejęci do głębi słowami pana hrabiego, wzruszyła nas jego pochwała, jego wysoka znajomość we wszystkich rodzajach procedury... stara-

liśmy się w przeszłości zadowolnić wszelkie wymagania naszego klienta... mamy zamiar nawet działać tak samo w przyszłości... obecnie jednak, a upoważnia mnie do tego solidarność moich kolegów, mam honor przypomnieć panu hrabiemu, że czas jest dla nas drogi... Times is money, jak mówi angielski i ponieważ jesteśmy zupełnie zgodni co do cyfry rachunków, prosimy pana hrabiego o przystąpienie do zakończenia serjo naszego posiedzenia...

Lebel Gerard zrobił nacisk na wyraz, jaki podkreślił.

— Nie pozwolę panom czekać dłużej na to serjo zakończenie, odparł hrabia nie zmieszany. Przekonałem się od niejakego czasu, że moja ufność w panach jest jednakowa, wasza jednak z każdym dnem się zmniejsza. Dawniej nie byłibyscie wcale żądali odemnie pieniędzy.

— Ponieważ pożyczaliśmy, przerwał ktoś z obecnych.

— Otóż najgorszy powód wyjaśnienia rzekł Paweł, rozśmiewszy się. Największą zasługą jest nie żądać pieniędzy kiedy ich nie dają...

Szmerem ogólnym przyjęto ten aforizm.

— Więc to w ten sposób postępujecie, rzekł hrabia. Nasz przyjaciel Gobert odmówił mi prolongacji, dla tego 184 tysięcy franków są do dyspozycji z końcem tego miesiąca.

— To nie moja wina, kapitaliści żądają zwrotu swoich kapitałów.

— Jesteście zbyt natęrcywi, moi panowie. Już otrzymywałem od was bilety, które nie odznaczały się zbytnią grzecznością. Słowem zgaduję, że tu papier stempłowy będzie w robocie i że woźny do mnie wkrótce zjedzie. Czyż nie tak?

Nikt nie odpowiedział, tylko tapicer zamruczał.

— Trudno. Jeżeli pan hrabia nie chce nas zaspokoić, choćby w części, trzeba chwycić się innych środków. Bardzo nam to przykro...

— Tak, znajdziemy środki, zawołał wszyscy.

— Właśnie dla tego was wezwałem aby wam umniejszyć kłopotów. Oświadczam tedy panom, że nie jestem w stanie zapłacić.

Hafas ogólny zagłuszył mówiącego. Wszyscy zaczęli razem krzyżeć. Twarze ożywiły się. Głosy mówiących przybrały ton coraz groźniejszy.

Pan hrabia najobojętniejszy na wszystko, wybrał sobie cygaro i zapalił.

Wielki z początku hafas zaczął powoli przeciechać.

Gobert dał znak milczenia i zbliżywszy się do hrabiego rzekł:

— Panie hrabio, nie jesteśmy znowu tak bardzo naiwni, jak się to panu zdaje.

— Ależ, odparł młodzieniec, ja panów nie posądzam o to.

(d. c. n.)

Z DNIA.

Telefony!

A dzisiaj powiem wam w sekrecie
mężowie wierni i wy, żony,
że tylko jedna rzecz na świecie
jest godna wzmianki telefonicznej.

Gdy z Częstochowy chcę
z Warszawy
rozmawiać rzytlo, a więc dzwonię,
„Połączycie!” — „Kto?” — „Warszawa” —
„Brawo!”
I już Miciutka w telefonie.

Rzecz inna. Czasem chcesz do żony
słów parę rzeknąć tak z oddali,
ale z „Cristalem” połączony,
Niechże cię jasny piorun spali!

Chcesz w jakiejś bardzo ważnej chwili
rozmawiać z „P. P. S.” jak z bratem,
lecz cię w centrali połączycie
z czcigodnym naszym „Tęgielcem”.

I radość czuje w swoim lenie,
która na końcu tego swistka
chcę zdradzić wam: przy telefonie
wzdy piękna jest... telefonistka.

Z. O.

Co dzień niesie.

Kiedy wysłamy misję śledczą?

W mieście Eastman, Stany Zjednoczone Ameryki, murzyn Eli Cooper został rozstrzelany w kościele w Ocmulgee Ga. Tłum, który dokonał tego mordu, podpalił następnie kościół.

To samo także się stało z innym kościołem murzyńskim w okolicy, kiedy rozszalała się pogłoska, że murzyni mają zamiar wymordować białą ludność.

Polska powinna co prędzej wysłać misję śledczą do la Morgenthan do Stanów Zjednoczonych, aby zbadała gwałty gwałty amerykańskie dokonywane nad mniejszością narodową.

Co kosztowały rządy bolszewickie na Węgrzech.

Holenderskie biuro prasowe podaje z Budapesztu, że według dotąd ustalonych szeregów 4 miesięczne rządy bolszewickie w Budapeszcie kosztowały 12 miliardów koron i spowodowały niewinną a gwałtowną śmierć 2 tysięcy osób z inteligencją.

Chaos na Ukrainie.

Dwa rządy w jednym mieście Petruszewicz ma 50 tys. żołnierzy Petlura tylko 12 tys.

Sytuacja i układ sił na Ukrainie przedstawia się w sposób następujący: W samym Kamieniu Podolskim istnieją i rządzą dwa gabinety i dwa sztaby generalne, rządu Petruszewicza i rządu Petlury. Petruszewicz ma około 50 tysięcy żoł. dobrze wyposażonych, stan armii Petruszewicza jest znacznie lepszy od stanu armii Petlury, która liczy tylko 12 tys. ludzi i nie posiada jest z nierozumnych źle wyposażonych oddziałów. Trzecią siłą na Ukrainie jest Denikin, który wprawdzie posiada oficjalnie 250 tys. żoł., lecz faktycznie liczy może 50 tys. Reszta są to zmobilizowani przez niego na Ukrainie chłopcy i robotnicy, którzy przedtem służyli bądź to w armii ukraińskiej Petlury, bądź też w czerwonej armii bolszewickiej. Wiadomość o połączeniu się Petruszewicza z Denikinem jest nieprawdziwa, gdyż Denikin wcale Petruszewicza uznać nie chce.

Kijów zagrożony śmiercią głodową

Jeden z kijowskich dzienników donosi, że w Kijowie panuje głód. Chleba niema zupełnie. Brak też i innych środków. Miasto odcięte jest od wsi okolicznych, pozbawione dowozu żywności stoi w obliczu śmierci głodowej.

Nowe zaburzenia w Irlandji.

W miasteczku Formey (hrabstwo Cork) w Irlandji, w którego sąsiedztwie zastrzelono żołnierza, mał miejsce jawnego pogromu ludności, jako zemsta za to zabójstwo. Dwustu pięćdziesięciu angielskich żołnierzy wpadło do miasteczka i zaczęli dążyć do sklepu, tłum szyby i niszczyć urządzenia. Rabunek trwał półtorej godziny, a policja była bezsilna. Władze angielskie są niemile zaskoczone tym aktem niekarności własnego wojska.

Pogrom w Formey był, jak twierdzą żołnierze, protestem przeciw wyrokowi miejscowego sądu przysięgłych, który nie chciał uznać zabójstwa żołnierza za morderstwo i nazwał je przypadkiem.

Ratujmy żołnierzy!

W łódzkiej „Roswoja” czytamy poniższe wezwanie do społeczeństwa:

Nadechdź się. Śnieżna, mroźna, rosyjska zima.

Tam na bezkresnych równinach Rosji walczą nasi bohaterowie, nasi bracia, nasi synowie. Bronią swej ziemi, matki, bronią Ojczyzny swojej, nas bronią. Przyjdą mrozy, zawięje, zadymki. A nasz żołnierz ginąć będzie bez ratunku z chorób, przeziębienia, mrozu... padać będzie ich więcej jak od wrażeń kuli, od dymu, od ciepła dalekiego, gdzie tam na równinach Rosji.

Obywateli Redacy! my tego dopuścić się nie możemy. Musimy ich ratować, musimy wyżyć wszystkie siły, i ocalić naszych żołnierzy. My sami nie wiemy pomocy milionowej armii, sami nie mamy węgla, ubrań — a nadejść u nas tyle co kropel w oceanie. Ale dajcież widzieć, że armia polska nie tylko Polskę ocala. Ratuje ona całą Europę od nędzy bolszewickiej.

Europa powinna i musi pomóc tej garści bohaterów, ginącej na wojnę i ich wolność. Europa musi pomóc w imię tych samych ideałów, dla których setki synów Anglii i Francji legło snem wiecznym.

Francja nam najprzychylniejsza.

Wzywamy wszystkie korporacje, cechy, stowarzyszenia, aby wysłały do ambasadora Francji w Warszawie prośbę o ciepłą odzież dla żołnierza polskiego... Mamy niepołączoną nadzieję, iż nasza siła strzycha z południa poprosi nas w państw koalicji i nieodda żyć polskie ocali od mroźnej śmierci...

Zima już pada do okna, a czas ucieka...

KRONIKA.

W sprawie aprowizacji.

Do Częstochowy przybył Inspektor ministerstwa aprowizacji p. Sławiński, który przyjmować będzie delegację insygnitnej i szeregów do 10 czerwca 25 km. od godz. 10 rano do 1 po południu w biurze Starostwa ul. gen. Dąbrowskiego nr. 4, pierwsze piętro, pokój nr. 23.

Straż obywatelska w Częstochowie.

Na mocy uchwały Rady miejskiej m. Częstochowy z dnia 15 maja 1919 r. została powołana do współpracy z Urzędem walki z lichwą i spekulacją Straż Obywatelska, która spełniając swe funkcje honorowo i działając w zupełnym porozumieniu z miejscowym Urzędem dla walki z lichwą i spekulacją, ma za zadanie z jednej strony obronę ludności przed wszelkimi przejawami lichwy i spekulacji, z drugiej zaś uświadamianie społeczeństwa o tem, że ono samo winno współdziałać w zwalczaniu tej plagi społecznej przy przestrzeganiu odnosnych przepisów i przeciwstawianiu się zbrodniczym zakusom spekulantów.

Przedstawiciel „Kurjera” miał wczoraj wywiad z p. Gawędzkim, przewodniczącym Straży Obywatelskiej i dowiedział się, co następuje:

Straż Obywatelska jest podzielona na okręgi, na czele których stoją dzielnicowi, mający ku pomocy dobranych kilku obywateli. Ci wglądać będą tak w handel uliczny, jak sklepowy, paraliżować lichwę mieszkaniową. Członek Straży ma prawo we wszelkich wypadkach nadużyć interweniować, naturalnie, po okazaniu specjalnej legitymacji, wezwąć pomocy policji, lub też osobiście spisać protokoły. Na wystawach sklepowych mają być obecnie na wszystkich towarach wystawiane ceny. Pieniądże uzyskane z kar przechodzić będą na fundusze Straży.

Groźba nowego strejku w Zagłębiu.

Górnicy Zagłębia Dąbrowskiego, doprowadzeni do ostateczności brakiem produktów spożywczych i niepomierną ich drożyzną zwrócili się do miejscowego delegata Ministerstwa aprowizacji o wyznaczenie dla robotników maki i w razie niewypelnienia tej prośby górnicy grożą strajkiem.

O powyższym zawiadomiono ministerstwo aprowizacji.

Z teatru „Paryskiego”.

Nowy 5 to aktowy dramat „Strefa śmierci” na niezmiernie powodzenie. Nie

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszym mam zaszczyt podać do wiadomości Szan. Publiczności, że z dn. 16 b.m.

Restauracja „A P O L L O”

przeszła pod wyłączny zarząd niżej podpisanego.

Trunki krajowe i zagraniczne pierwszej jakości i kuchnia pod zarządem pierwszego rzędnego kuchmistrza zadowolą najwybredniejsze wymagania Sz. klientów,

Codziennie od godz. 1 do 2³⁰ po poł. i wiecz. od 7³⁰ do godz. 12.

— — — Koncert Orkiestry damskiej — — —
pod dyрекcją znanego skrzypka p. I. Szulińskiego.

z poważaniem

WACŁAW DOLSKI

OBWIESZCZENIE.

Niniejszym podaję do ogólnej wiadomości iż z dniem 22 września r. b. objąłem stanowisko Inspektora skarbowego na pow. częstochowski.

INSPEKTOR SKARBOWY

Kasimierz Holski.

Częstochowa, dnia 23 | 9 1919 roku

Każdy może nauczyć się stenografji przez korespondencję.

Pierwsze Warszawskie Kursa Stenografji

prof. Ign. Sokolowicza, Warszawa, Żórawia 42
Prospekty na żądania darmo i franco.

Drugi występ zespołu p. St. Knake-Zawadzkiego był również nader szczęśliwy. Zespół jest zgrany, dobrany, a sztuka znakomicie wyreżyserowana.

P-ni Zofia Kopczewska w roli tytułowej Marty miała szerokie pole do popisu i wywiązała się ze swego zadania znakomicie. Dała nam ze siebie wszystko to, co dać tylko mogła.

P. St. Knake-Zawadzki stworzył typ, który się niecodziennie na scenie spotyka. Zbankrutowany obywatel ziemski ze swymi przyzwyczajeniami szerokiego gestu, a próżną kieszenią, — żyjący tem, co jest dzisiaj i na owem „dzisiaj” kończący zawsze rozdział swej życiowej tragedji. Krecja Stefana Ziemskiego stała na najwyższym szczeblu sztuki scenicznej.

P. Antoni Różański jeszcze raz upewnił nas, że jest artystą nieprzeciętnej miary. Czarował znowu swoją powagą, gestem i subtelnością gry.

P-ni St. Chrzanowska i p. Kaz. Przytański, którzy rolę swoje sumiennie odtworzyli, dopełniał resztę w artystycznej biesiadzie.

Zbigniew Orwicz.

Życie kraju.

Bunt więźniów.

W więzieniu w Radomiu wybuchł bunt więźniów. Jedni z nich usiłowali rozbroić strażników, inni gotowali się do ucieczki. Bunt stłumiono, przyczem dwóch więźniów zostało rannych, a dwaj inni odnieśli ciężkie rany. Bunt zorganizował bandyta, skazany na 12 lat więzienia. Miał on przy sobie rewolwer, lecz nie mógł czy nie umiał zrobić użytku z broni.

Banki polski z Katowicach.

„Katt. Ztg.” donosi, iż kilku finansistów polskich z Poznańskiego zakładu w Katowicach wielkie przedsiębiorstwo bankowe.

Ten sam dziennik komunikuje, iż w Katowicach powstaje Tow. polskie dla zakupu towarów kolonialnych. Będzie to spółka z ograniczoną poręką. Członkami zarządu są pp. Stefan Nowicki, Franciszek Szymański i Stanisław Kujawski.

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

Wobec pojawienia się mylnego sprostowania z przewodu sądowego z dnia 18-go września br. w jednym z ostatnich nr. nr. „Kurjera Częstochowskiego” proszę o łaskawe wydrukowanie następującego sprostowania: na obrońcę z urzędu oskarżonych Podsiadlika i Noconia został przez Sąd wyznaczony, lecz ponieważ obronę ich z wyboru tj. za wynagrodzeniem przyjął apl. adw. p. St. Gawronski przeto Sąd zwolnił mnie z urzędowej obrony powyższych oskarżonych.

Z poważaniem.

Ludwik Mężnicki.

Z TEATRU.

„Marta”, komedia w 3 aktach Kazimierza Dunin-Markiewicza.

Rzecz smutna, ale prawdziwa, historia jakich wiele, tragedia istoty, która niebaczny zrobiwszy krok wpadła w morskie odmęty i jeszcze się ratuje, boryka z falą, walczy, — wreszcie opuszczając siły, zapada w głębiny i jeno na tablicy morskiej zakreślają się kregi coraz większe... większe, aż nikną... Jedna istota więcej utonęła w odmęcie życia.

A wszystko to dzieje się na tle, które nam najbardziej chyba do dusz przemawia, na tle stosunków rodzinnych, domu ojca, matki i tego wielkiego zmartwienia: czy będzie co jutro do ust włożyć, — czy się nie zostanie na bruku, bez dachu nad głową?

Sztuka jest bardzo realistyczna, — ma w sobie i uczucia bezmiar i poświęcenia, moc i ten śmiech, śmiech przez łzy, który dzweczy, perli się złocistą kaskadą, aż wreszcie więźnie w gardle i zmienia się w spazmatyczny wybuch płaczu...

Szczęście w nieszczęściu, w niedoli doła!

TEATR „ODEON”

KRZEMIŃSKIEGO

ulica Panny M. Nr. 27.

Program od środy 24 do piątku 26 września

Bufet cukierniczy na miejscu

Tylko 3 dni!

MIŁOŚĆ NIEWOLNICY

Wspaniały dramat egzotyczny
w 4-ach aktach z uroczą

Ellen Rychter

i ulubieńcem
Publicznosci

Happy Liedtke.

w rolach głównych.

Nad program:

Pies swatem

Wyborna wersja w wykonaniu art. duńskich

Kochanka bez temperamentu

Komedja z serii „NORDISK”

TEATR PARYSKI

ul. Panny Marji Nr. 19

Program od poniedziałku 22 do czwartku 25 września.

Muzyka Sekstet Artystyczny pod
dyrekcją

p. JERZEGO BURSIKA

Ceny miejsc zwykłe.

STREFA ŚMIERCI

Dramat w 5-ciu wielkich aktach. Wytwórni B-ci Pathe w Paryżu z udziałem pięknej p. BRABANT
Autor i reżyserja p. ABEL GANZE. Odtwórca obrazów Mater Dolorosa
X sympatji.

Nad program:

Dziennik Pathe № 9.

Najnowsze wiadomości świata
zdjęcia z naturyAnons: Wkrótce arcydzieło
sztuki kinematograficznej

Dzieje Grzechu Żeromskiego.

„ISKRA”

dziennik polityczny, społeczny i literacki
jest najpoczytniejszym pismem Zagłębia Dąbrowskiego

„Iskra” wychodzi w 5. rocznicę lat 10.

wydawana i redagowana przez

Wiktora Monsińskiego

Ogłoszenia w „Iskrze” przynoszą sowite zyski

OGŁOSZENIE.

Weber likwidacji szkolek drzew owocowych Magistrat niniejszym, zawiadamia, iż do dnia 15 października r.b. przystępuje do ich rozprzedaży.

Zakupione drzewka winny być usunięte do dnia 1 stycznia 1920 r.

Drzewka są nieotyketowane, niewątpliwie odmian handlowych różnego wieku wzrostu, stoja w linjach i mogą być zakupione w całości, linjami, lub pojedynczemi sztukami.

Szkółki można oglądać codziennie od godz. 8 rano do 4 po poł. przy ul. Jan. Dąbrowskiego obok kościoła Zawady. Pismienie zaś oferty należy składać w Magistracie (pokój nr. 8) zakup zaś detaliczny odbywać się będzie każdorazowo na miejscu w godzinach powyżej wskazanych.

Posiadane zapasy drzewek są następujące:

Szczepki.

Grusze—9784, Jabłoni—8748, Czeresnie—245, Śliwy—815

Dziczki

Grusze—7287, Jabłoni—7939, Czeresnie—2459, Śliwy—1070.

Częstochowa, dn. 23 września 1919 r.

P. O. Prezydenta A. Januszczyński
Lawnik K. Maliński.

Stowarzyszenie Rzem. Przem.

Zgodnie z Polakim Klubem Włoszczańskim organizuje w dniu 25 września r.b. waleczkę o goda. 3 i pół. p. p. w lokalu Stow. Rzem. Przem. przy ul. Panny Marji Nr. 9 Konferencję w kwestji uprządkowania miasta, na które upraszają po 2 osoby jako przedstawicieli Stowarzyszenia i Cechów miasta Częstochowy.

W sobotę dnia 27 b. m. o godz. 8 rano na Rakowie w lokalu klubowym „Kola Kobiet”

Zabawa taneczna

na Śluzaków i potrzeby miejscowe

Początek o godz. 8-iej wieczorem. Wstęp mk. 5 Bufet na miejscu

Ogłoszenie.

W uzupełnieniu naszego ogłoszenia z dn. 23 IX dodajemy, że sklepy detaliczne i punkty sprzedaży chleba będą zamknięte nie od 1 do 3 października lecz od 1 do 5 października włącznie

W tych samych dniach Biuro Centralne dla interesantów będzie zamknięte.

Wydział Apropowizacyjny

ZAWIADOMIENIE.

Przy ul. Kościuszki 11 w domu kasy Poż. Oszcz. otwarta została

czytelnia wypożyczalnia
książek dla dzieci i młodzieży.

Z poważaniem

A. Otrąbek.

UWAGA: wszystkie książki
dezynfekowane.

Ogłoszenie.

Ceny na dzierżawę pól pod kartofle na 1920 zostają podwyższone do następujących norm:

1 Na Kucelinie	po Mk. 5.
2 przy Elektrowni—Zawodzie	lit. B. C. D. N.
3 przy Kiedrzyńce i Białej	„ „ 5.
4 na Żorach—Zawodzie	„ „ 6.
5 Parkitka od północy, za wałem, prawa od północy, po Cielasie i po Białkowskim	„ „ 7.
6 Parkitka — po Maglowskim Bryndzlu, za Bartelskim, przy Parkitce południowa strona	„ „ 8.
7 Zawodzie przy Elektrowni lit. A.F.G.H.J.K.L.M.O.P.	„ „ 9.
8 Przy Heinigerze, przy przejeździe na Zaczysie, przy Radomskim	„ „ 10.
9 Przy ul. Koszarowej, Mastalerzu, za fab. Zachsa na Zawodzie i za browarem	„ „ 11.
10 Przy cegielni Bestermana	„ „ 12.
11 Przy ul. Nowej	„ „ 13.

Wydawanie kwitów dzierżawnych rozpocznie się w Magistracie pokój nr. 8 od dnia 25 września do dnia 15 października r.b. od godziny 9 ej do 1 ej po południu. Reflektanci zechcą przynieść ze sobą sześć orocznych kwitów opłaconej dzierżawy i mają pierwszeństwo.

Po dniu 15-tym października pola nieopłacone przez poprzednich dzierżawców zostaną wydzierżawione osobom, które dotychczas z pól nie korzystały.

Dotychczasowi przywłaściciele pól na Ostatnim Groziu, mają opłacić czynsz za wszystkie lata ubiegłe i rok 1920 w cenie po 50 fen. za przęt. Wymiary tych pól i spis posiadaczy takowych są do przjrzenia w Magistracie w pokoju nr. 8.

W celu uniknięcia natłoku w ostatnich dniach wyznaczonego terminu uprasza się reflektantów aby opłaty pól uśkućteczniali możliwie najwcześniej.

Częstochowa, dnia 20 września 1919.

P. O. Prezydenta

Antoni Januszczyński,
Lawnik K. Maliński.

Chrześcijańska pracownia kapeluszy pod firmą

„JULJA”

Kościuski 23 m 11
fasonuje i przerabia na najnowsze fasony
Kapelusze damskie i męskie jak również
polecia nowe fasony.

Ogłoszenie.

W Monitorze Polskim z dnia 17 września br. za Nr. 269 umieszczone zostało następujące rozporządzenie Ministerstwa Apropowizacji:

W ostatnich czasach coraz częstsze są wypadki nieostanowienia się do rozporządzenia Urzędu Walki z lichwą i spekulacją z dnia 3 czerwca br. Rozporządzenie to nakazuje właścicielom sklepów magazynów, składów, restauracji, cukierni i w ogóle wszelkiego rodzaju pomieszczeń przeznaczonych dla handlu, wywieszać na widocznym dla publiczności miejscu ceniki oraz oznaczać cenę na każdym przedmiocie, znajdującym się w pomieszczeniu handlowym. Wobec tego Urząd Walki z Lichwą i spekulacją ostrzega że nie stosowanie się do powyższego rozporządzenia będzie pociągać bardzo wysokie kary pieniężne lub odpowiednią karę aresztu.

Naczelnik Oddziału Urzędu walk
z lichwą i spekulacją w Częstochowie
I. Sokołowski

Lecznica ginekologiczno-położnicza Dr. Stanisława Nowaka

w Częstochowie ul. Kościuszki 14
przyjmuje na stały pobyt chore z cierpieniami ginekologicznymi, osoby ciężarne i spodziewające się rozwiązania
Przy lecznicy ambulatorium dla przychodzących chorych, godziny przyjęcia: przychodzących chorych od 9—11 rano i 3—6 po poł.

Poszukuje się dostawy MLEKA z majątku w większej ilości. Oferty w administracji pod literę R.

Ogrodnik potrzebny do majątku
jedynemu. Wiadomość telefon 109Praktykant rolny posiadający
niektóre potrzebne. Wiadomość telefon 109Stelmach cieśla potrzebny do
majątku Jaskrow.Wilczek rasowy do sprzedania ul.
Kościuski 23-25 w g. 10-1Do sprzedania gospodarstwo 25
morgów 6 wiorst od Częstochowy, 1 morgi
łąki, 7 morgów obsiane żytem, z inwentarzem
młotym. Wiadomość Kościuski 11 Biuro
ogłoszeń A. Otrąbek.

Świeże mięso konskie u Mała 2

Tasaki i szatkiwnice poleca specjalny
skład wyrobów „szatkiwnic”Zginęła księżeczka meldunkowa,
Nowa 46 Proszę o zwrot

Stefan Pierski

choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od 8—11 rano i od 3—7 wiecz.Częstochowa ul. Kilińskiego № 5
(Piękna) i piętro